

Szerkesztőségi iroda:

Nagybecskerek,

Zápolya-utca 1-és szám,

hová a lap szellemi részét illető minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:

Pleitz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybecskerek, Zápolya-utca 1.
hová a hirdetések, az előfizetések és a lap szétküldésére vonatkozó felszólalások intézendők.

Telefon 21. szám.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Felelős szerkesztő: Dr. Brájer Lajos.

Előfizetési árak:

Egész évre — — — — 24 kor.
Félévre — — — — 12 .
Negyedévre — — — — 6 .
Egy órára — — — — 2 .
— Egyes szám ára 8 fill. —

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtatnak el
Azonkívül az összes hirdetési
irodáknál.

Megjelenik

vasár- és ünnepnapok kivételével
mindennap délután 5 órakor.

Nagybecskerek, 1905.

XXXIV. évfolyam. 85. szám.

Csütörtök, április 13.

Vidéki központok.

Nagybecskerek, április 13.

Magyarország vidéki nagyvárosai az újabb időben őrvendetes fejlődésnek indultak. Budapest, az ország fő- és székvárosa mellett a vidéki központokban pezsgő, eleven életet látunk. Vidéki nagyvárosaink legtöbbször a maga emberségéből, polgárainak áldozatkészségéből és vezetőinek bölcsességéből emelkedett.

Igaz, hogy sok helyen az alkotások, modern intézmények, kulturális szükségletek, a közigazgatás javítása, az emberek életének és vagyonának megvédése súlyos terheket róttak az adófizető közönségre, de ezen befektetések és a haladó kor által megkívánt létesítések a forgalom emelkedésében, a kereskedelem és ipar fellendülésében is, ami szintén nem utolsó: az erkölcsi erőben visszatérülnek.

Az állam segítő kezét jobbra csak a fő- és székváros érzi. Nem is irigykedünk emiatt az ország szívére, mert közös vagyunk, örömrünk és dicsőségünk egy igazi, minden ízében magyar főváros eszméjének megvalósítása. Még ugyan messze vagyunk attól, hogy Budapest színmagyar város legyen, de hova-tovább eljön az az idő, midőn a magyarság erejével, melegével, fényével és a nemzetköziséget megváltoztató, eltörő hatalmával meghódítja a magyar király székhelyét.

És habár ezt jóleső érzéssel hisszük, jól esnek nekünk, ha a vidéki nagyobb városok is élveznek valamelyes kézzelfogható módon az állam segítő kezét, még pedig most már valahára oly módon, hogy ne kellene a támogatást nagyobb értékkel viszonzni. A vidéki központok erejére

nemcsak az egész országnak, de magának Budapestnek is szüksége van, azt senki el nem vitathatja, mert nagy tévedés azt hinni, hogy a vidéki központok nagyobb arányú fejlődése életerejétől fosztaná meg a fő- és székvárost.

Helyes és ugy politikai, mint kulturális és közgazdasági tekintetben üdvös törekvés az ország fővárosát a modern intézmények gócpontjává tenni, de ennek nem szabad az összes életéről elvenni a vidéki nagyobb központoktól. Ez utóbbi nem volna célirányos városi politika.

E tekintetben sokat tanulhatunk Németországtól, hol lépten-nyomon nagy, virágzó, kulturában gazdag, kereskedelemben erős, iparban fejlett nagy városok vannak. Az ország szellemi és anyagi erejének sulypontja a német császári város, de a vidéki központok nemcsak dicsőségének emlékeit őrzik, hanem az örök fejlődés útján haladva, nemes versenyre kelnek egymással, magával a központtal is.

A mi nagyobb városaink azért haladnak lassan a fejlődés útján, mert igazán csak egy forrás áll rendelkezésükre: polgárainak áldozatkészsége. Ennek felköltése pedig több helyen nagy akadályokba ütközik és a szigorú konzervatív irány nem egyszer vágja ketté a haladás szándékát. De ha ezeket legyőzzük is, a nagyobb arányú létesítések önértékkel telnek ki, mert az állam tapasztalat szerint csak oly alkotásokban van segítségünk, melyek végeredményükben őt szolgálják.

Ezek mind türehető állapotok, ha a vidéki nagyvárosok vagyonosak, mert a vagyon jövedelméből telik az üdvös alkotásokra; ott azonban, ahol a város szegény és minden létesítés csak a polgárság és a

közönség áldozatkészségén épülhet fel, ott bizony kellemes volna az állami támogatás ez, vagy amaz módja.

Ha azután a polgárság áldozatkészsége kimerül, vagy az állam elvonja segítő kezét, nyomban beáll a vidéki központok stagnálása, legtöbb esetben hanyatlása. Régi helyekből, hol azelőtt pezsgött az élet, kihál az akarni, tennivágyó szellem és mikor a fejlődés megáll, azon intézményeitől is megfosztják a körülötte levő élelmesebb városok, melyeket annak idején nagy áldozatokkal hozott létre. Nem egy vidéki várost látunk, mely összeomlott, mert nem segített rajta a hatalmas állam, önereje pedig kimerült.

Emelni kell tehát a vidéki nagyobb központokat, nehogy a bennünket látogató idegen azt higgye, Budapesten kívül nincs mit keresnie. Ez a támogatás pedig elsősorban az állam feladata.

Minél erősebb, fejlettebb a vidék, minél gazdagabb kulturája, intenzívebb közgazdasága, forgalmasabb kereskedelme és életrevalóbb ipara, annál hatalmasabb, boldogabb és elégedettebb az ország népe.

Erős, minden ízében egészséges vidéki központokat kell teremteni a cselekvő erők egyesítésével, vagyis az állam ne kívánjon viszonzás nélkül a városoktól mérhetlen anyagi áldozatokat, de a városok is igyekezzenek a maguk haladását jövedelmük észszerű fokozásával elősegíteni és ez esetben a kölcsönös méltányosság és megértés eredménye az lesz, hogy erős vidéki központok keletkeznek, erős várai a kulturának, egészséges emporiumai a kereskedelemnek, iparnak és gazdasági életnek.

Perjessy Lajos.

A „TORONTÁL” tárcája.

A mikor én utazom . . .

— A „Torontál” eredeti tárcája. —

Nem tudom, hogy a „Torontál” olvasó közönségének jóságos figyelmébe mily mértékben fordult valamikor felém. De, hogy az tényleg meg is lehessen, arra már több hónapja nem szolgáltatam alkalmat.

Azt mondta egy már régen az örök létbe költözött, de még mindig eleven és nagy kegyeletű emlékműben álló főispánja vármegyéneknek, hogy a kalamáris akár irnak belőle, akár nem, az csak beszérad. Hogy a tentéért, a mely az én parlagon maradt kalamárisomban beszérad, avagy a belém szorult, esetleg a gondolatig meg sem született tárcacikkeimért nagyobb-e a kár, az vita vagy elbírálás tárgyát ne képezze, csak az iránt legyek valamiképen megnyugtatta, hogy most, a mikor a „Torontál” vonás alatti forumán ismét megjelenek, egy-két jóságos pillantásban részesüljek és úgy ne fogadtassam, hogy „kérem tessék az ajtót kívülről betenni”.

A válasza, a mely érhet, nem várva, én az ajtón benyitok és készülök utazni. . . A mikor én még csak életemben utaztam, terjedt legyen az út akár innen a két Aradócig, vagy az Adriáig, Párisig avagy Sándorudvarig, akár tengelyen, akár hajón, érve ez alatt tengeri vagy folyóvízi, vagy tői gőzhajót, vitorlás hajót, benzines kottert, evezős vagy vitorlás bárkát, gyors-, személy-, express- avagy a legsötétebb vicinális vasuti vonaton tettem meg utamat, mindig történt olyan dolog, a miből egy ügyes, eleven és munkára teremtett pennájú ember valamit teremtett volna, hiszen a hivatott írók még a semmiből, a meg nem történtből is csinálnak valamit, míg ellenkezően a illetékos sokszor egyenlők a kontárokkal, a valódiból is semmit csinálnak.

Múlt hónap 28-án reggel 6 óra 12 perckor

feleségemmel innen Szeged—Hódmezővásárhelyre utaztam. Az, hogy a vonatnak miért kell éppen 6 ó. 12 és nem 10 avagy 15 perckor Szeged—Budapest felé indulni, már többször megértelmeztek vasuti mérnökök és forgalmi vasutasok és én épen úgy megértettem, mint régente a baka közvitéz, mikor neki az őrmester megmagyarázta, mi az a „Vakparádé”. Azt azonban, hogy az utas, ha Budapestről Nagybecskerekre utazik via Szeged—Karlova, vagy ugyanazon vonalon vissza Budapestre, miért kap az egész utra akár személyvonatra, akár gyorsvonatra jegyet, míg ellenben, ha ugyanezen utat Nagyikindán át kell megtennie, mindég csak Nagyikindáig válthat jegyet, azt megérteni eddig nem tudtam és semmilyen vasutas velem megértetni nem tudta, annál kevésbbé, mert a MÁV. vonalain kívül még a nagyikindánagybecskereki, nemkülönben az evvel egyesült karlova—szegedi vasuti társaságok vonalai is egy és ugyanazon magyar államvasutak kezelésében állanak. Különbön hasonló visszasság áll fenn Temesvárról ide jövet, mely esetben szinte csak Módosig adnak jegyet, már innen Temesvárra menve az egész utra adnak jegyet.

Tehát Vásárhelyre utaztunk, a nagy magyar alföldi városba, ahol polyglottságra szokott hallásom a magyar nyelv kizárólagosságában gyönyörködhettem. Kedves jó rokonnál elszállásolva, egy országos névű szemorvosnak alapos tanácsát kikérve, az állami ovónőképző-intézetben elhelyezett 8 árvagyermekkel elmulatva, jó szívvel és figyelemmel elhalmozva telt el az ott töltött mintegy 30 óra.

Alig hogy jól elhelyezkedtünk ottan, már ütött a haza. a visszautazás kellemes, de egyben a bucsuzkodás sejnálatos órája. Hogy kettőnk melyike nem tudta idején elvégezni a peronnon végbement beszédbeli bucsuzkodást, azt annak, ki a közlékenység mértékét nem szerint is meg tudja különböztetni, nem kell hogy megmondjam, én pedig, ki a hivatalos titok megtartására többször is esküt tettem és ezen erényt a családi titkok megőrzésére is kiterjesztettem, nem árulom

el. Tény azonban az lett, hogy egyikünk a vonat megmozdulása pillanatában a vasuti kocsi fölhágó deszkáján, másika pedig az anyaföldön állott még; lett erre nagy megijedés és egy szerencsésen sikerült, a szabályokba azért nem ütközött felkapaszkodás, mert nem vette észre senki. Így tehát minden további megijedés és akadály nélkül eljutottuk a szeged-rókusai pályaudvarhoz, hol azért szállottunk ki, hogy a rendelkezésünkre álló 1½ óra alatt, kedves jó embereinknél régen tervbe vett látogatást tegyünk. Mikor már podgyászszal együtt leszállottunk volt, arról nyertünk értesítést, hogy kedves embereink csak másnap vissza a vonatra, hogy még evvel a nagy pályaudvarra eljussunk. No hát annak, akinek ez a két kis esemény sem elég, annak mindjárt szolgálók a harmadikkal, amely talán schlagernak is beválik és mindenkit kárpótolni fog az eddig elmondottak csekélyiségeért.

Röviddel 6 óra után a Nagyikindáig megváltott jeggyel gyorsvonatra szállottunk, egy más négy ural benépesített nem dohányzó szakaszban kaptunk helyet. Szőreghet elhagyva, Valkány előtt a folyosón állott több utas egyike elkijta magát, hogy kocsikon tűz van. Mi természetesebb annál, mint az, hogy szakaszunkból mindenki az amugy is teli, de minden bizonynyal nyomban még inkább megtelendő folyosóra tódult. Én magam, teljes tudatában annak, hogy semmilyen füst vagy egyéb kozmás szag nem érezhető, égés vagy füst egyáltalában észlelhető nem volt, de tudva azt is, hogy a kocsiból addig, míg a vonat meg nem áll, élve kijutni legkevésbé egy amugy is gyöngékedő nővel, feleségemmel, ki maga is kétségtelen megijedését egy hanggal sem árulta el, arra kértem és utasítottam, hogy helyét addig, míg a vonat tovább halad, el ne hagyja, amit pontosan meg is fogadott. Magam egy épen a szakasz ajtója elé került kalauznak odaszóltam, hogy állítsa meg a vonatot, amit ez avval tagadott meg, hogy teljességgel nincsen veszély, a folyosón állott nagyszámu férfitas a vészfék

HIREK.

Tájékoztató.

A gőzfürdő (telefon 118. szám) minden nap reggeli 1/2 órától kezdve délig az urak részére nyitva van; hölgyek részére minden kedden és pénteken déltől 5 óráig délután; ugyanazon napokon este 1/2 órától 1/2-ig urak részére is. Vidéki hölgyek részére minden nap délelőtt gőzfürdő. A kádfürdő egész nap nyitva marad.

Április 15. Közp. vál. ülése d. e. 10 órakor az alispáni kisteremben.

„ 15. Megyei hitelesítő közgyűlés.

„ 17. Városi közgyűlés délután 3 órakor.

Május 15. Tavaszi közgyűlés.

— **A rendkívüli megyei közgyűlés.** Torontálvármegye törvényhatósága ma délelőtt folytatta dr. Dellimanics Lajos főispán elnöklésével tegnap megkezdett rendkívüli közgyűlését s azt be is fejezte. A jegyzőkönyvet 15-én hitelesítik. Hitelesítők: dr. Brájer Lajos, dr. Várady Imre, dr. Billitz Béla, dr. Klein Mór, Milos Aurél és Menczer Lipót.

— **A pénzügyigazgatóság köréből.** Baróthy Ede pénzügyminiszteri tanácsos, számvéviségi igazgató néhány nap óta Nagybecskerekben időzik s a pénzügyigazgatóság mellé rendelt számvéviségnél vizsgálatot tart s mint értesülünk, egyes járási számvévisőket is meg fog vizsgálni.

— **Esküvő.** Kanyo Lajos, a szegedi ítélőtábla bírja e hó 10-én, hétfőn tartotta esküvőjét Budapesten a Ferenczrendiek templomában özv. Sárdy Jánosné szül. Takáts Julia urhölgygel.

— **Városi közgyűlés.** Nagybecskerek város képviselőtestülete e hó 17-én, hétfőn délután 3 órakor rendes havi közgyűlést tart.

— **A városi állandó választmány ülése.** A város állandó választmánya ma délután 3 órakor dr. Perisics Zoltán polgármester elnöklésével ülést tartott. Az ülésen hozott fontosabb javaslatokat lapunk holnap számában közöljük.

— **Eljegyzés.** A helybeli Közgazdasági Bank buzgó igazgatója, az aranyifjuság egyik legismertebb és legtehetősebb tagja, Mayer Aurél, tegnap Szabadkán eljegyezte Kunetz Ignác nagykereskedő és földbirtokos nagyműveltségű, szép leányát, Saroltát.

— **Temesvármegye közgyűlése.** Temesvármegye törvényhatósági bizottsága tegnap dr. Molnár Viktor főispán elnökle alatt rendkívüli közgyűlést tartott, melyen a bizottsági tagok szép számmal vettek részt. A közgyűlés főtárgyát Kabdebó Gergely alispán nyugdíjaztatása képezte. A vármegye közönsége elfogadta az alispán lemondását, 6192 korona nyugdíjat szavazott meg részére és egyben buzgó, sikeres szolgálataiért

meghuzását követelte, de mert a kalauz ezt nem teljesítette, az utasok egyike maga tette ezt meg.

Eddig nagyszámu és nagy távolságra tett utazásaim alatt most tapasztaltam először a vészféknek a használatbavétel pillanatában előálló rögtönös hatását.

A mint a vonat megállott, mindannyian le szállottunk a kocsirol, mi ketten majdnem az utolsóok voltunk, mert a leszállás mellett kézi podgyászom magammalvittele is járt. Ekkor aztán mindnyájan láttuk, hogy a kocsi sem belül, sem kívül, semilyen alkatrészében vagy tartalmában nem ég, nem égett. Tény, hogy akkor, mikor a „tűz van“ kiáltás először fölhangzott, a kocsi-fűtés csövén, mert valahol nyílás lehetett és ezen forró gőz és a gépolajjal rokon szag tódult ki. Talán ez téveszthette meg a jóhiszeműen, de feletle könnyen megijedőket. Míg a vonat újból megindult, eltelhetett vagy 10—15 perc. Ekkor következett a kalauz részéről, a vészféket meghuzóval szemben, a számonkérés. A velünk egy szakaszban volt utasok mind a vészfék meghuzásának jogosságát és indokoltágát erősítették. A kalauz fölírta nevét és nationáléját az illetőnek, ki Temesvárig utazott, ez pedig a vele utazottak nevét kérte, hogy ezekre mint mentő tanukra hivatkozhasson.

A bemutatkozás helyett az ellenbemutatkozásra nem akarván igényt tartani, nevemet az ugynevezett vádolt nótésébe írtam, a mit a többi utas is követett. Így aztán a vészfékes vitéz, ha netalan vigéc volt, ami nem is lehetetlen, néhány címhez is jutott. Nem baj, had éljen ő is, „Er soll auch leben“. Egyéb aztán nem is történt, csak az, hogy a gyorsvonat némi késéssel érkezett Nagyikindára, ami azonban nem volt oka annak, hogy a Nagyikindáról Nagybecskerekre indult lassított személyvonat 9 óra 35 perc helyett este 10 óra 15 perckor, — de azért mégis meg-
erkezett.

A mikor én utazom, mindig kell valaminek történni.

Menczer Lipót.

elismerését és köszönetét jegyzőkönyvileg megörökítve, elhatározta, hogy arcképét megfesteti és az alispáni fogadóteremben elhelyezteti.

— **Torontálvármegye a szegedi egyetem mellett.** Torontálvármegye törvényhatósági bizottsága tegnapi közgyűlésében tárgyalta a Dél-magyarországi Közművelődési Egyesület átiratát, melyben a vármegyét felkéri, hogy támogassa abeli tervét, miképpen a harmadik egyetem a Délvidéken állíttassék fel. A törvényhatósági bizottság kimondta, hogy a harmadik egyetemet Szegeden kívánja felállíttatni.

— **A bérkocsisok díjszabása.** Olvasóink előtt ismeretes, hogy nemrégiben megváltoztatták a bérkocsik díjszabását. Bérkocsitulajdonosaink ezzel a díjszabással, melyet annak idején egész terjedelmében közöltünk, nem voltak megelégedve, hanem azt kérték, hogy a konflisoknál az egy menetért fizetett 50 fillér helyett, ha a kocsi hazulról viszi a vendéget, 60 fillér fizetendő, az éjjeli órák pedig ne 11-től, hanem 10 órától kezdve reggel 5-ig számíttassanak.

— **Boldog kikindaiak.** A tegnapi megyei közgyűlésen a sok száz tárgy között előfordult egy olyan is, a mely a hecskerek polgárokat, de különösen a villamvilágítás fogyasztóit közelebből érdekelheti. Tegnapi tárgyalták ugyanis a szomszéd város azon határozatát, melylyel a villamvilágítás bevezetését mondja ki. Nem akarjuk itt azokat a feltételeket felsorolni, melyek mellett Kikinda hozzájut a villamműhöz, de azt meg kell említenünk, hogy Kikindán egy hektowatt óráért hat fillért fognak fizetni, holott Nagybecskerekben tíz fillérbe kerül. A különbözet oly szembetűnő, hogy azokat, a kik nemrégiben a díjak leszállítása mellett foglaltak állást, bizonyára megerősíti ezen törvük keresztülvitelében.

— **Földrengés Temesvárott.** Mint Temesvárról jelentik, ott tegnap este 9 óra 10 perckor hullámos földrengés volt városunkban, föld alatti morajjal kísérve. A földrengés öt másodpercig tartott és keletről nyugati irányban húzódtott.

— **Lóverseny Nagybecskerekben.** Dr. Balás Iván, neméri földbirtokos e napokban értekezletet hívott egybe, melyen több sportferfiával egyetemben azon tanácskoztak, nem kellene-e a régebben jóhírneke örvendett nagybecskereki lóversenyeket felújítani. Az értekezlet kimondta, hogy azon esetre, ha sikerül a szükséges anyagi eszközöket előteremtteni, május 28-án Nagybecskerekben lóversenyt rendez.

— **Bérkocsi vizsgálat.** Tegnapi éjtették meg Nagybecskerekben a szokásos bérkocsi vizsgálatokat, mely alkalommal egy a bérkocsi lovakat, mint a bérkocsikat alapos vizsgálat alá vették. A vizsgálatot Fülep György kir. állatorvos és Kupuszárovcics Jenő rendőralkapitány végezte, akik több hasznavehetetlen bérkocsit forgalmon kívül helyeztek, míg az erősen megrongált kocsik kijávitását rendelték el s ezeket nyolc nap mulva újra meg fogják vizsgálni.

— **Áprilisi zivatar.** Az április szeszélye tegnap és ma délután ismét nyújtott egy kis változatoságot. Mindkét napon délután ugyanis olyan zivatar kerekedett, amely a nyár közepébe is beillt volna. Menydörgés, villámlás s heves záporosó szakadt ránk, de hát április lévén, nem sokáig tartott. Csak az eső maradt meg belőle s mely azóta ugyszólván folyton esik. Ez az eső azonban öröme szolgál a gazdáknak, mert a hosszú száraz tél után nagy szükség van a földnek alapos nedvességre.

— **Orsz. baromfiállítás Pancsován.** Mint köztudomásu, a f. év nyarán rendezendő pancsovai ipar- s mezőgazdasági kiállítással kapcsolatos egy országos jellegű baromfiállítás rendezése is a programmba vétetett. A kiállítás megbeszélésére mult vasárnap értekezlet volt, amely abban állapodott meg, hogy a baromfiállítást megtartására szeptember hó 8., 9. és 10-ik napjait fogja a végrehajtó-bizottságnak javasolni.

— **A Horgony-Pain-Expeller** (Richter-féle Lini-ment. Caps. comp.) igazi, népszerű háziszerré lett, mely számos családban már több mint 35 év tafj mindig készletben van. Hátfájás, csipőfájdalom, feofájás, köszvény, csuznál stb-nél a Horgony-Pain-Expellerrel való bedörzsölések mindig fájdalomcsillapító hatást idéznek elő; sőt járványkórna, minő: a kolera és hányóhasfolyás, az altestnek Horgony-Pain-Expellerrel való bedörzsölése mindig igen jónak bizonyult. Ezen kitűnő háziszerré jó eredménnyel alkalmaztatott bedörzsöléséppen az influenza ellen is és üvegekben: á 80 fillér, 1 korona 40 fillér és 2 korona a legtöbb gyógyszerárban kapható; de bevásárlás alkalmával tessék határozottan Richter-féle Horgony-Pain-

Expeller, vagy Richter-féle Horgony-Linimentet kérni, valamint a „Horgony“ védjegyre és a Richter cégjegyzésre figyelni és csak eredeti üveget elfogadni.

Színház és Irodalom.

* **János vitéz.** A nagy sikert elért magyar operettet tegnap zsufolt ház mellett adták másodsor. A bájos melodiák tegnap sem tévesztették el hatásukat s a közönség szives örömsöt tapsolt különösen H. Léva y Bertának, a János vitéz rokonszenves személyesítőjének, Kormos Hunáknak, ki tegnap is bájos és kedves Huska volt s Gozon Gyulának, ki főleg Bagó szivhez szóló nótáival keltett hatást. A többi szereplők szintén kifogástalanok voltak.

* **A tavaszi színi évad vége.** Az idei tavaszi színi évad már vége felé közeledik. Polgár színtársulata még csak három előadást tart Nagybecskerekben s virágvasárnapjával a társulat nagy része szétoszlik. Nagybecskerekéről Polgár újon-szervezett társulatával Nagyikindára megy, ahol április 23-ikán kezd meg az előadásokat.

Színház után menjünk a „Róza“ kávéházba. Friss konyha! Kitűnő buffet, jegeskávé, parfait-k. Cukrász-különlegességek. Szolid kiszolgálás.

* **A „Zenélő Magyarország“** zongora és hegedű zeneműfolyóirat most megjelent XII. évfolyamu 7-ik füzeté a következő érdekes zenetartalommal jelent meg: I. Ifj. Lányi Ernő „Jégvirágok“ magyar dal, Harsányi Kálmán rendkívül poétikus szövegére. II. Ifj. Lányi Ernő „Kecskeméti nóta“, népszerű huszár nótát. III. Tschaikevsky Péter „Boszorkány az erdőben“ — Hexe im Walde — szalondarabot. IV. Siiberberg J. A. „Niobe“ című bájos angol intermezzót. V. Schumann Róbert „Erdőzugás“ — Waldesgespräch — a bangvörsony termekből eléggé ismert műdalt, György Margit magyar szövegével. Mindég ily gazdag tartalommal jelenik meg e minden zenekedvelőnek fontos zeneműfolyóirat minden egyes füzeté, úgy, hogy előfizetői az érdemesebb zeneműveket — havonta kétszer — mindenkor 10—12 oldalon kapják. Előfizetési ára egész évre (24 füzetre) 12 kor., félévre (12 füzetre) 6 kor., negyedévre (6 füzetre) 3 kor. Egyes füzet ára 60 fill. Előfizetni az e számmal meginduló II. negyedévre, valamint az előző évnegyedekre is a „Zenélő Magyarország“ (Klökner Ede) zenemű-kiadóhivataában Budapest, VIII., József-körut 22/24., ahol egyuttal minden nyomtatásban megjelent zenemű a leg-olcsóbban megszerezhető.

TÁVIRATOK.

A helyzet.

A vámkonferencia.

Budapest, április 13. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Mint Bécsből jelentik, még e héten eldől, vajjon Bécsben össze fog-e ülni a vámkonferencia vagy sem? Ha összeül, akkor valószínűnek látszik, hogy a vámkonferencia a nagyhéten megkezdí tanácskozásait, de csakis előkészítő intézkedésekre fog szoritkozni. A konferenciának az a célja, hogy a legsürgösebb kereskedelmi tárgyalások előkészítésére össze-álítsa az anyagot. Első sorban a svájci szerződésről van szó. Ha a magyar válság elintézését nyert, akkor az új magyar kormány a parlamenttől felhatalmazást fog kérni a kereskedelmi tárgyalások megindítására.

A király és a válság.

Budapest, április 13. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Mint Bécsből jelentik, a király állandóan foglalkozik a magyar politikai válsággal s husvét után folytatja a magyar államférfiak kihallgatását. A meghívandók listáját már össze is állították s az udvar köréből eredő hírek szerint az első újabb kihallgatás április 25-én lesz. Hogy a kihallgatások folytatása Bécsben vagy Budapesten történik-e, azt még nem tudni határozottan, de bécsi politikai körökben nem tartják lehetetlennek, hogy a király Budapestre megy.

Országgyűlés.

A képviselőház ülése április 13-án.

Távirati tudósítás.

Budapest, április 13.

A képviselőház ma d. e. Rakovszky István elnöklésével ülést tartott.

Az ülés elején Batthányi Tivadar gróf betérte a szövetkezett ellenzék feliratát. A feliratban a koalíció programjával ezeket vallja: Az önálló vámterület kellő előkészítés és előfeltételek mellett tényleg megvalósítandó. A magyar hadsereg nemzeti jellege nyelvben és jelvényekben kidomborítandó.

Miután a felirat még több más pontot is felsorol, így végződik: Mig a válság ilyen értelemben meg nem oldható, a hadsereg igényei ki nem elégíthetők. Nem gyengíteni akarjuk felséged uralmát többi országaiban, hanem erősebbé tenni s így erősíteni legerősebb támaszát, hű magyar népet is.

Ezután Eötvös Károly indokolta ismeretes megtorló indítványát, amelynek során azt kéri Tiszától, igaz-e, hogy Perczel Dezső nyugdíját, mely 8000 korona volt, felemelte 15.000 koronára.

Tisza István gróf miniszterelnök elmondja, hogy mikor Perczel belügyminiszter lett, elfeledte régi törvényhatósági működését nyugdíjába beszámítani, amit, ha akkor kért volna, bizonyára beszámítottak volna neki. Most fordult kérelmével a kormányhoz, mely azt teljesítette (Nagy zaj.)

Kiáltások balról: November 18-ika után! Hallatlan! Botrány! Kinek a felelősségére!

Tisza István gróf miniszterelnök: A minisztertanács és elsősorban a magam felelősségére. Erre precedensek vannak! Igaz, hogy az idevágó szabályok jóindulatu magyarizációt kívánnak (Nagy lármá.), de felemelt fővel állítom, hogy a szabály jóindulatu alkalmazása ez esetben oly férfival szemben történt, aki arra érdemes volt. Erre a baloldalon óriási zaj tör ki. Az ellenzékiek felugrának padjaikban s össze-vissza kiabálnak. Olyan nagy a lármá, hogy Rakovszky kénytelen az ülést fel függeszteni.

Szünet után Tisza István gróf miniszterelnök ismétli, hogy Perczel megérdemelte.

A Ház többsége ezután kimondta, hogy Eötvös Károly megtorló indítványát holnap tárgyalja.

A szegedi választás.

Szeged, április 13. (A „Torontál” eredeti távirata.) A Tallián Béla lemondása folytán megüresedett szegedi mandátumra ma van a választás. Délután 11 órakor a szavazatok számaránya a következő volt: Bánffy Dezső br.: 210; Herczegh Mihály független-égi 118; Balassa Ármin pártönkivüli 77; Maróczy Géza disszidens 17. Délben Balassa visszalépett. Bánffy megválasztása valószínű.

Orosz-japán háború.

Budapest, április 13. (A „Torontál” eredeti távirata.) A „Daily Mail”-nak jelentik Honkongból, hogy ott tengerészeti körökben azt hiszik, hogy a japánok már közelébe jutottak a balti flottának, de halogatják a tengeri csatát, míg az oroszok nem jutnak közelebb Japánhoz. A Hongkongban lévő angol flotta minden eshetőségre készen van. Egy Manilában horgonyzó német gőzhajó jelentése szerint két japán cirkáló látta Saigontól keletre kétszáz mérföldnyi távolságban.

Budapest, április 13. (A „Torontál” eredeti távirata.) Az orosz tengerészeti vezetőség értesülése szerint Togo flottája ketté oszlott. A gyorsabb járásu hajókból repülő hajóhadat alakítottak, mely előre haladva a lassabb járásu hajókat értesíti

az orosz flotta utjáról és esetleg meg is kezd az ütközetet.

Budapest, április 13. (A „Torontál” eredeti távirata.) A balti flotta az Anambaszigetek közelében jár. Utjának célja Saigon.

Budapest, április 13. (A „Torontál” eredeti távirata.) A „Daily Telegraph”-nak táviratozzák Singaporéból: Kedd este óta az orosz flottáról nem érkezett újabb hír.

Budapest, április 13. (A „Torontál” eredeti távirata.) A „Daily Telegraph”-nak táviratozzák Sanghaiból: Hír szerint a Kira-felé vezető úton újabb orosz csapatok jelentek meg.

Montignoso grófnő ügye.

Budapest, április 13. (A „Torontál” eredeti távirata.) Salzburgból táviratozzák: A toszkánai nagyhercegi udvarnál szerzett információk alapján egy itteni lap megcáfolja azt a hírt, hogy a bécsi udvar felemelte Montignoso grófnő apanázsát. Az is valótlan, hogy a grófnő Monica hercegnőt rövid időn belül átadja a királynak. A legújabb megállapodások szerint a kis hercegnő negyedik életévének betöltéséig anyjánál marad. Csak azután fog eldölni, hogy mi történjék a hercegnővel. Montignoso grófnő májusban vagy júniusban Wartegg-kastélyba megy.

A szerb-bolgár kereskedelmi viszony.

Budapest, április 13. (A „Torontál” eredeti távirata.) Belgrádból jelentik: Egy félreértés következtében március 13-ika óta szerződéstelen viszony állott fenn Szerbia és Bulgária között, a mi elég kellemetlen állapotot teremtett. Ezt az állapotot tegnap a status quo ante alapján megszüntették. A kereskedelmi szerződés felmondása csak szeptember 1-én lép érvénybe.

Robbanás egy szállóban.

Budapest, április 13. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Hamburgból táviratozzák, a Hamburger Hof nevű szállóban ma a gépházban kazánrobbanás történt. Két fűtő szörnyet halt, egy harmadik halálosan megsebesült.

Titokzatos halál.

Budapest, április 13. (A „Torontál” eredeti távirata.) Rómából táviratozzák: Néhány héttel ezelőtt Smirnov Vladimir dúsgazdag orosz ember ideérkezett. Az öreg ur egy német barátnőjével egy nagy szállóban szállt meg. Smirnov 13-án hirtelen meghalt. Másnap Genf-ből egy másik barátnője érkezett Romába. Smirnovnak Freiburgban lakó rokonai azzal vádolják a két nőt, hogy az egyik megmérgezte az öreg urat, mindketten meghamisították végrendeletét és magukat tették meg általános örökösöknek.

A nagyváradi sztrájk.

Budapest, április 13. (A „Torontál” eredeti távirata.) Nagyváradról jelentik: Az általános sztrájk tovább tart. Az építőmunkásokat az összes többi munkások is követték s most az összes műhelyekben szünetel a munka. Tegnap óta lap sem jelenik meg. A városban különben esend van.

Budapesti gabonatözsde.

Budapest, 1905. április 13.

A készáruüzlet hivatalos árjegyzései:

B u z a	Kilós	100 kilogr. ára		Kilós	100 kilogr. ára	
		kor.-tól	kor.-ig		kor.-tól	kor.-ig
Tiszavidéki új	76	—	—	80	18.25	18.50
Pestvidéki új	76	—	—	80	18.20	18.35
Bánsági új	76	—	—	80	18.30	18.45
Bácskai új	75	17.90	18.05	80	—	—
Rozs elsőrendű					14.40	14.50
„ másodrendű					14.30	14.50
Árpa takarmány					14.60	15.—
„ égetni való					14.35	14.60
„ sörfőzésre való					0.—	0.—
Zab					14.60	15.—
Tengeri bánsági					15.40	15.60
„ másnemű					—	—
Repce káposzta					—	—
„ bánsági					—	—
Köles					0.—	0.—

Határidő-üzlet.

Budapest, április 13. (A nagybecskereki Lloyd-társulat távirata.) A mai tőzsdén a buza ára csökkent, ellenben a többi gabonanevek árai kisebb-nagyobb mértékben emelkedtek. Déli zárhatkor a következő árakat jegyezték:

Buza (áprilisra)	17.26	—
Buza (októberre)	16.24	—
Tengeri (májusra)	14.86	—
Zab (áprilisra)	13.74	—
Rozs (áprilisra)	14.40	—

VÁROSI SZÍNHÁZ.

Nagybecskerek, csütörtök, április hó 13-án:

SZATHMARY LAJOS jutalomjátékával:

A SZENTBERNÁTI BARÁTOK.

Színmű 5 felvonásban.

Kezdeté 7 órakor.

Holnap, péntek, április hó 14-én:

A karszemélyzet jutalomjátékával:

Hoffmann meséi.

Vonatok érkezése és indulása

Nagybecskerekre, illetve Nagybecskerekéről.

Érvényes 1904. október hó 1-től.

Érkezik:

a) A nagybecskereki pályaudvarra:

Temesvár, Versecz, Zombolyáról: délelőtt 9 óra 33 p.
Pancsováról: délután 5 óra 55 p.
Budapest—Szegedről: reggel 7 óra 22 p.; délután 4 óra 35 perc
Szegedről: (motorkocsi) 9 óra 23 perc.
Budapest—Nagykikindáról: este 9 óra 47 p.

b) A nagybecskerek-bégaparti pályaudvarra:

Zombolyáról, Verseczről, Alibánárról és Temesvárról este:
7 óra 15 p.
Módosról: minden kedden, pénteken és vasárnapon reggel 6 óra 28 p.
Pancsováról: reggel 8 óra 27 p.
Zombolyáról: (keskenyvágányú vonal) reggel 8 óra 23 p.; este 8 óra 55 p.

Indul:

a) A nagybecskereki pályaudvarról:

Zombolya, Temesvár, Verseczre: délután 4 óra 45 p.
Pancsovára: délelőtt 8 óra 10 p.; délután 5 óra 20 p.
Szeged—Budapestre: d. e. 11 óra 12 p.; este 8 óra 45 p.
Szegedre: (motorkocsi) d. u. 12 óra 53 p.
Nagykikinda—Budapestre: reggel 8 óra 7 p.

b) A nagybecskerek-bégaparti pályaudvarról:

Temesvár, Versecz, Antalfalva—Pancsova és Alibánárra:
reggel 3 óra 33 p.
Zombolyára: (keskenyvágányú vonal) reggel 3 óra 58 p.; délután 5 óra 10 p.
Módosra: minden kedden, pénteken és vasárnapon délelőtt 11 óra 23 p.

1195/905. szám.

378—2.1

Pályázati hirdetmény.

Torontálvármegye bánlaki járásában Zichyfalva székhellyel rendszeresített és üresedésben levő körállatorvosi állásra pályázatot hirdetek, mely körhöz Zichyfalva, Nagygáj, Nagymargita, Istvánvölgy, Györgyháza, Szentjános és Úrményháza községek tartoznak.

Felhívom mindazokat, akik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy az 1888. évi VII. t.-cikk 127. §-a s illetve az ezen törvény végrehajtása tárgyában kiadott min. rendelet 296. és 297. §§-aiban előírt képesítést igazoló okmányokkal felszerelt kérvényeiket hozzám f. évi május hó 15-éig adják be, mert a később érkezőt figyelembe venni nem fogom.

A körállatorvos javadalmazása 1200 korona fizetés és a szabályrendeletileg megállapított látogatási díjak. A körhöz kilenc uradalom tartozik s a székhelyen teljesítendő vágatási, biztosítási és vásári szakértői teendők után körülbelül 300—350 korona mellékjövedelem várható.

A választás napját külön rendelkezéssel fogom megállapítani.

Bánlak, 1905. évi április hó 10-én.

Dr. Kropf,
h. főszolgabíró.

Torontálvármegye törökkanizsal járás főszolgabírája.

1778/V. szám. 1905.

372-3.3

Pályázati hirdetmény.

Torontálvármegye törökkanizsai járásába kebeleztett Jázova-Hodics községben a jegyzői állás elhalálozás folytán megüresedvén, annak betöltése céljából ezennel pályázatot hirdetek és felhívom mindazokat, akik ezen jegyzői állást elnyerni óhajtják, pályázati folyamodványaiknak folyó évi május hó 1-éig leendő benyújtására.

A jegyzői állással egybekötött javadalmazás részletekre a következő:

1. Kézpénzfizetés 800 kor.
2. 60 pozsonyi mérő buza egyenértéke 420 kor.
3. Egy hold elsőrendű kaszálló.
4. Két öl kemény tűzifa egyenértéke 60 kor.
5. Iroda fűtés 56 kor.
6. Négy öl szalma értéke 96 kor.
7. Gyertya átalány 21 kor.
8. Két darab tehén és két darab sertéstartás.
9. Utálatány 60 kor.
10. Szabad lakás belső kerttel és a szabályrendeletileg megállapított magánmunkálattal díjak.

Törökkanizsán, 1905. ápril 7-én.

Tallian, főszolgabíró.

Meghívó.

Van szerencsénk t. részvényeseinket a Közgazdasági Bank, mint Részvénytársaság nagybecskerei bej cégnek 1905. évi április hó 29. napján d. u. 3 órakor az intézet helyiségeiben (Kinizsi utca) tartandó

rendkívüli közgyűlésre

ezennel meghívni.

Felhívjuk t. részvényeseink figyelmét az alapszabályok 12. §-ára, mely szerint a részvényesek jogait a közgyűlésen csak az esetre gyakorolhatják, ha a részvények a közgyűlés előtt legalább 30 nappal alapszabályszerűen átíratott és ha a részvények szelvényeikkel együtt legalább 8 nappal a közgyűlés előtt az intézetnél bevény mellett letételttek.

Tárgysorozat:

1. Két jegyzőkönnyvitelesítő választása.
2. Annak megállapítása, hogy az alaptőkének az 1905. évi február hó 4-én tartott rendes közgyűlésen elhatározott 200.000 koronáról 400.000 koronára történő felemelése aláírás által biztosított és hogy a biztosított alaptőkére az egyes új részvények után legalább 30% tényleg befizettetett. (Keresk. törv. 159. §-a)
3. Az alapszabályok 5. §-ának megváltoztatása.
4. Netáni indítványok. (Keresk. törv. 177. §)

Az alapszabályok megváltoztatandó 5. §-a következőleg rendelkezik: A társaság alaptőkéje 200 000 (kettőszázezer) koronát teszen ki, mely 1000 (egyezer) darab, egyenként 200 (kettőszáz) korona névértékű és névre szóló részvényből alakul.

Az igazgatóság e §-nak következő megvál-

toztatását javasolja: A társaság alaptőkéje 400 000 (négy százezer) koronát teszen ki, mely 2000 (kettőezer) darab, egyenként 200 (kettőszáz) korona névértékű és névre szóló részvényből alakul.

(379-1.1)

Tisztelettel

Közgazdasági bank, mint részvénytársaság.

Husvétii bárányok

állítottak fel eladásra.

Ugyanott eladó

70 mm. bálozott lenszalma

téglagyarak részére, továbbá egy jókarban levő

darálómalom 32-ös kövel

teljes felszereléssel és tartalékkövel,

végül

egy csöves kukorica-daráló.

Cím a kiadóhivatalban.

377-1.1

Irodai gyakornok

azonnali belépésre kerestetik.

Ajánlatok „Ügyes” jelige alatt a lap kiadóhivatalába kéretnek. 309-x.20

Szeged-nagykikinda-nagybecskereki h. é. vasutak.

Érvényes: 1905. évi január hó 1-étől.

Szeged — Karlova — Nagybecskerek.													
Oda						Vissza							
Sz.-v. I-III.	Sz.-v. I-III.	Sz.-v. I-III.	V.-v. I-III.	Motorköcsi menetek II-III. osztály			Motorköcsi menetek II-III. osztály			V.-v. I-III.	Sz.-v. I-III.	Sz.-v. I-III.	Sz.-v. I-III.
4402	4404	4406	4414	4408	4410	4416	4407	4409	4415	4413	4405	4403	4401
6501010	815	—	280	—	—	830	ind.	710	—	125	—	740	715
9161134	985	—	351	—	—	1041	..	440	—	1206	—	627	468
10061206	1009	—	426	—	—	1137	..	335	821	1131	—	548	321
10491230	1035	—	453	—	—	1219	..	248	717	1104	—	522	717
1227	1120	—	407	—	820	—	..	223	622	1080	—	426	247
148	1155	—	606	510	1005	232	ind.	714	109	556	914	357	1232
151	1158	—	611	515	1010	237	ind.	710	105	551	910	353	1225
153	1205	—	618	523	1017	245	érk.	700	1257	541	900	345	1220
159	1206	—	619	524	1018	246	ind.	659	1256	534	859	344	1219
205	1214	—	629	532	1025	254	..	652	1250	526	850	335	1211
211	1219	—	635	537	1030	259	..	646	1245	519	841	330	1205
220	1226	—	645	545	1037	307	..	639	1239	511	834	323	1157
227	1235	—	700	552	1043	315	..	632	1233	503	825	315	1149
236	1244	—	711	602	1052	325	..	621	1222	451	813	305	1138
251	105	—	735	619	1108	342	..	612	1214	442	804	257	1130
305	119	—	755	634	1121	357	..	550	1153	418	738	235	1110
315	128	—	821	644	—	407	..	540	1143	408	726	224	1059
328	141	—	840	657	—	420	..	527	—	353	657	210	1044
342	155	—	904	711	—	434	..	512	—	338	639	155	1029
356	209	—	920	725	—	449	..	457	—	323	616	138	1013
408	221	—	937	737	—	501	..	446	—	311	602	127	1001
418	231	—	948	747	—	511	..	435	—	—	549	115	949
V.v. 4412 I-III.	—	—	1031	841	—	551	..	350	—	347	350	—	1158
350	155	718	—	—	—	—	..	—	—	—	—	841	149
444	246	802	—	755	—	—	..	—	—	300	—	754	100
459	256	812	—	804	—	—	..	—	—	237	—	745	1251
510	306	822	—	812	—	—	..	—	—	228	—	735	1241
553	327	845	—	843	—	—	..	—	—	207	—	715	1221
626	345	903	—	901	—	—	..	—	—	140	—	657	1203
647	404	922	—	916	—	—	..	—	—	126	—	643	1149
705	420	938	—	932	—	—	..	—	—	109	—	622	1128
722	435	953	—	947	—	—	..	—	—	—	—	607	1112
1213	920	—	—	—	—	—	..	—	—	—	—	—	150
—	620	—	—	—	—	—	..	—	—	—	—	—	802

Nagykikinda — Karlova.											
Oda						Vissza					
V.-v. I-III.	Sz.-v. I-III.	Sz.-v. I-III.	Sz.-v. I-III.	Sz.-v. I-III.	Sz.-v. I-III.	Sz.-v. I-III.	Sz.-v. I-III.	Sz.-v. I-III.	Sz.-v. I-III.	Sz.-v. I-III.	V.-v. I-III.
4512	4508	4502	4504	4506	4510	4501	4503	4505	4507	4509	4511
6501010	—	445	980	815	280	830	ind.	—	125710	740	715
—	—	—	—	410	155	—	..	817	—	531	—
350	700	1158	155	718	407	ind.	—	—	841	551	1031
413	722	1220	221	738	427	ind.	610	—	821	531	327
429	737	1235	239	752	441	érk.	544	—	806	516	1008
—	—	—	—	—	—	..	526	—	—	—	953
834	—	357	—	1282	—	..	—	—	—	242	608
722	928	—	485	953	—	..	148	—	—	—	646
1213	—	—	920	—	—	..	—	—	607	—	150